

CONTRACTELE DE INTERMEDIERE

**Contractul de mandat • Contractul de comision
Contractul de consignație • Contractul de expediție
Contractul de agenție • Contractul de intermediere**

STOICAN, ANDREEA

■ **Educație și formare:** studii universitare de doctorat la disciplina Drept comercial, Academia de Studii Economice din București (2011-2015); studii universitare de masterat în domeniul Științelor penale, Facultatea de Drept, Universitatea din București (2009-2010).

■ **Experiență profesională:** activitate de seminarizare în limba engleză în cadrul facultăților cu predare în limbi străine din cadrul Academiei de Studii Economice din București, materiile Dreptul afacerilor, Drept comercial și Dreptul Uniunii Europene; avocat definitiv în cadrul Baroului București (2013-prezent); experiență profesională de 6 ani în drept civil, drept comercial și societar, dezvoltându-se și în domenii cu un profund caracter tehnic, cum este cazul domeniului reglementat al energiei electrice.

■ **Activitate de cercetare științifică:** 15 articole publicate, preponderent în domeniul dreptului comercial.

ANDREEA STOICAN

CONTRACTELE DE INTERMEDIERE

**Contractul de mandat • Contractul de comision
Contractul de consignație • Contractul de expediție
Contractul de agenție • Contractul de intermediere**

Universul Juridic

București

-2016-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL ULTIMEI
COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STOICAN, ANDREEA

Contractele de intermediere : contractul de mandat, contractul de comision, contractul de consignație, contractul de expediție, contractul de agenție, contractul de intermediere / Andreea Stoican. -

București : Universul Juridic, 2016

Conține bibliografie

ISBN 978-606-673-845-3

347.7

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

ABREVIERI

alin.	alineatul
art.	articolul
Bull. civ.	Buletin civil al hotărârilor Curții de Casație (camere civile) franceze
C.A.	Curtea de Apel
C.civ. 1864	Codul civil de la 1864
C.civ.	Codul civil
C.com.	Codul comercial
C.J.	revista „Curierul Judiciar”
C.proc.civ.	Codul de procedură civilă
C.S.J.	Curtea Supremă de Justiție
Cas.	Curtea de Casație și Justiție a României
Cass.com.	hotărârea camerei comerciale și financiare a Curții de Casație franceze
Cass.soc.	camerei sociale a Curții de Casație franceze
dec.	decizia
Dreptul	revista „Dreptul”
Ed.	Editura
ed.	ediția
H.G.	Hotărârea Guvernului
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
Jud.	Judecătoria
lit.	litera
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
Massim. Foro it.	Curtea de Casație italiană
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
p.	pagina
pct.	punctul
P.R.	revista „Pandectele Române”

R.D.C.	„Revista de drept comercial”
R.R.D.	„Revista română de drept”
R.R.D.A.	„Revista română de drept al afacerilor”
R.R.D.J.	„Revista română de jurisprudență”
S.A.	societate pe acțiuni
S.civ.	Secția civilă
S.civ. și de propr. int.	Secția civilă și de proprietate intelectuală
S.com.	Secția comercială
S.com. și de cont. adm.	Secția comercială și de contencios administrativ
S.com., de cont. adm. și fisc.	Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal
S.pen.	Secția penală
sent.	sentința
SRL	societate cu răspundere limitată
Trib.	Tribunalul
urm.	următoarele
vol.	volumul

INTRODUCERE

Pentru a se bucura de o economie de piață eficientă, fiecare stat are obligația ca prin sistemul normativ aplicabil să reglementeze un cadru juridic apt pentru a oferi inițiativă agenților săi economici și a garanta proprietatea privată a acestora.

Societatea românească, în ultimele două decenii, s-a confruntat cu o serie de schimbări pe plan economic și financiar, ceea ce a condus la apariția unei multitudini de legi speciale noi, dar și la modificarea celor existente.

Reforma legislativă a implicat un proces de lungă durată, care a culminat în anul 2011 cu modificarea Codului civil și, odată cu acesta, cu adoptarea, după model italian¹, a unui sistem monist al dreptului privat. Intenția legiuitorului a reprezentat-o reunirea celorlalte ramuri de drept privat (în special dreptul comercial, dar și dreptul familiei) în reglementarea unui singur Cod civil.

În consecință, cum foarte frumos s-a exprimat un mare maestru al dreptului, „după 146 de ani de glorioasă și neîntreruptă aplicare, bătrânul Cod civil de la 1864 se retrage definitiv în istorie, devenind, astfel, dintr-un moment, un monument juridic”².

Deși abrogat încă de la data de 1 octombrie 2011, Codul civil de la 1864 totuși va continua să supraviețuiască o perioadă, el urmând să ultraactiveze mai ales în domeniul contractelor, prin efectele acordate în baza art. 102 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil³. Or, orice lucru din viața noastră este guvernat de contract (vânzare-cumpărare, concesiune, transfer de

---

¹ În dreptul italian, adoptarea sistemului monist al dreptului privat s-a produs încă din anul 1942, prin intrarea în vigoare a unui nou Cod civil prin care a fost reglementat și modul de desfășurare a activității comerciale.

² M. Dușu, *Noul Cod civil: o etapă importantă în dezvoltarea dreptului român modern*, în „Noul Cod civil. Comentarii”, ed. a 3-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 15.

³ Publicată în M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011, intrată în vigoare la 1 octombrie 2011. În privința încheierii, interpretării, efectelor, executării și încetării sale, contractul va fi supus dispozițiilor legale în vigoare la data la care a fost încheiat.

tehnologie, finanțare a operațiunilor comerciale, intermediere). Prin contract se înfăptuiesc cele două componente ale vieții economice: producția și circulația mărfurilor și a serviciilor cu ajutorul banilor. În ziua de astăzi, succesul unei afaceri este dat de rapiditatea încheierii contractului. Dar, tot astăzi, există o diversitate de clienți cu care am putea colabora, dar pentru care nu suntem siguri că sunt de încredere, că vor plăti prețul cerut sau că au dificultăți financiare de care nu știm și, ce este cel mai rău, nu beneficiem nici de timpul, nici de dispoziția ori cunoștințele necesare pentru a ne ocupa.

Ținând cont de coordonatele actuale ale societății din România și de principalele probleme cu care se confruntă aceasta, pentru a rezista economic, în primul rând, au trebuit să se facă o serie de modificări pentru a se adapta noilor curente pornite din țările Uniunii Europene, și nu numai. Eliminarea „granițelor economice” a permis efectuarea de schimburi de mărfuri și servicii care nu de multe ori au fost dificil de susținut din cauza distanțelor, limbii folosite, legislațiilor diferite, fusului orar etc. Astfel, a apărut și la noi acea categorie nouă de profesioniști – intermediarii –, care își oferă serviciile lor specializate – de intermediere – unor participanți la activități comerciale care din anumite motive nu doresc sau nu pot să încheie ei înșiși actele juridice. Relațiile comerciale sunt din ce în ce mai diverse, se desfășoară într-un ritm alert, ceea ce a dus la diversificarea tipurilor de intermediere. Ele au fost reglementate legislativ mai mult sau mai puțin, dar este clar că au lăsat loc de interpretări în instanțele de judecată.

Intermedierea se bucură de o importanță covârșitoare la momentul actual, atât în România, cât și pe plan internațional, ca urmare a dezvoltării tot mai rapide a mediului de afaceri în domenii cât mai vaste. Or, noul act normativ în vigoare nu face sub nicio formă abstracție de rolul din ce în ce mai însemnat al contractelor de intermediere asupra dezvoltării vieții economice prin fluxul de activități comerciale desfășurate cu ajutorul mijlocitorilor.

Operațiunile întreprinse de intermediari în activitatea comercială creează o varietate de beneficii celor care apelează la aceștia: de la cunoștințe specifice în diverse arii de specialitate (spre exemplu, intermedierea realizată în domeniul transportului) la economisirea timpului

clientului în găsirea unor parteneri de afaceri sau încheierea unor contracte, oferindu-le în schimb posibilitatea de concentrare efectiv asupra îmbunătățirii calității produselor lor sau a serviciilor prestate. Pe plan financiar, clienții intermediarilor, deși ținuti la plata remunerației împuterniciților lor, își vor reduce simțitor cheltuielile prin evitarea costurilor de publicitate la care altfel ar fi nevoiți să apeleze pentru atragerea clientelei. Nu în ultimul rând, intermediarii, prin profesionalismul cu care își îndeplinesc activitatea, conferă un grad ridicat de încredere prin creșterea șanselor de succes al încheierii de contracte subsecvente cu terții fie în numele și pe seama clientului lor, fie în nume propriu, doar efectele producându-se în patrimoniul clientului, dar și asupra solvabilității terțelor persoane.

Așadar, activitatea de intermediere presupune o îmbunătățire clară a calității mediului de afaceri nu numai prin cunoștințe de specialitate, ci și prin ajutorul acordat în activitatea agenților economici la acționarea cu celeritatea caracteristică raporturilor comerciale.

Însă domeniile de aplicare a intermedierei sunt mult mai vaste, ele neputând fi reduse doar la operațiunile comerciale. Tocmai din acest motiv am considerat necesară realizarea unui studiu elaborat al acestei instituții de drept privat, pe fondul unei modificări legislative care în primul rând în materie contractuală nu mai face deosebirea clară între contractele comerciale și cele civile. În plus, legiuitorul a dorit înlocuirea faptelor de comerț și a comercianților din vechea reglementare comercială cu noțiunea de profesionist, lărgind astfel cadrul entităților beneficiare ale dispozițiilor speciale din noul Cod civil.

Actuala legislație realizează o deosebire clară între contractele de intermediere prin divizarea acestora în contracte cu reprezentare și contracte fără drept de reprezentare. Astfel, din prima categorie fac parte contractul de mandat cu reprezentare și ocazional – dacă prin împuternicire s-a oferit expres și dreptul de a încheia contractele negociate sau cele cu terțul cu care clientul a fost pus în legătură –, inclusiv contractele de agenție și de intermediere propriu-zisă. În privința contractului de intermediere prevăzut de Codul civil, pentru a nu îl confunda cu instituția generală a intermedierei, am decis ca, în anumite cazuri, când riscul de confuzie este destul de mare, să ne referim la el ca la un contract de intermediere „propriu-zisă” sau „ocazională”.

A doua categorie de contracte de intermediere este reprezentată de contractele de mandat fără reprezentare, și anume cele de comision, consignație și expediție.

Prin includerea tuturor acestor convenții în noua reglementare a Codului civil, Cartea a V-a, Titlul IX, Capitolele IX-XI, legiuitorul nu a dorit doar să realizeze un cadru legal uniform al contractelor anterior existente în Codul civil de la 1864 și Codul comercial. El a realizat o adevărată întregire a instituției intermedierei prin reglementarea pentru prima dată în dreptul român sub această formă a tuturor contractelor în materie sub protecția aceluiași act normativ. Această noutate desăvârșită în dreptul nostru a fost posibilă și prin abrogarea vechilor legi speciale și desuete prin raportare la noile realități juridice existente în materia contractului de consignație (Legea nr. 178/1934 pentru reglementarea contractului de consignație) sau a contractului de agenție (Legea nr. 509/2002 privind agenții comerciali permanenți).

Pentru întregirea instituției și aplicabilitatea cât mai eficientă a sa, Codul civil ne-a oferit legiferarea expresă a contractului de expediție (anterior contract nenumit aplicabil în baza art. 413 C.com. referitor la contractul de transport, completat cu dispozițiile Codului comercial în privința comisionului), dar și a contractului de intermediere ocazională.

Având în vedere originea instituției intermedierei în dreptul anglo-saxon, nu trebuie să ne limităm doar la o privire asupra sistemelor de drept continental care au o influență majoră asupra dreptului nostru. Mult mai interesantă este prezentarea unei perspective noi, a unei evoluții a ceea ce noi numim astăzi „intermedierea” ca instituție de drept privat, prin prezentarea unor studii de caz ale căror soluții, în timp, s-au transformat în prevederi legale la nivelul dreptului european¹.

Prin urmare, reprezentarea este un instrument extrem de întâlnit în relațiile juridice, aria sa de aplicare fiind mult mai largă decât simpla încheiere a unui contract de mandat între comercianți, astfel încât ea implică o serie de aspecte ale vieții economice, sociale și familiale, necesar a fi cunoscute tuturor participanților la viața socială a unui stat.

---

¹ Spre exemplu, Directiva 86/653/CEE a Consiliului Comunităților Europene privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți.